

RADISERVIS

PAVEL
TROJAN
MAGICAL STRINGS

PAVEL TROJAN

MAGICAL STRINGS

1.	Fontána/ Fountain	5:04
	Kontrasty, op. 15 / Contrasts, Op. 15	9:16
2.	Preludium / Preludium	1:14
3.	Pochod / March	1:04
4.	Spleen / Dejection	1:04
5.	Už si zase zpívám / Singing to Myself Again	0:44
6.	Mžení / Drizzling	1:12
7.	Pražské zvony / Prague Bells	2:00
8.	Kontrasty / Contrasts	1:49
9.	Toccata / Toccata	1:09
	Miniatyry, op. 19 / Miniatures, Op. 19	9:42
10.	Scherzino / Scherzino	1:01
11.	Rozkvetlá louka / Bloming Meadow	2:03
12.	Kapky / Water Drops	0:43
13.	Etuda / Etude	0:26
14.	Aria / Aria	1:57
15.	Lyrický kus / Lyrical Piece	0:58
16.	Zvony / Bells	1:45

17.	Toccatina / Toccata	0:49
18.	Blízká krajina Op. 70 / The Nearby Landscape Op.70	5:27
	Kaligrafie, op. 76 / Calligraphy, Op. 76	7:34
19.	Kaligrafie č.1 / Calligraphy No.1	1:36
20.	Kaligrafie č.2 / Calligraphy No.2	0:57
21.	Kaligrafie č.3 / Calligraphy No.3	1:00
22.	Kaligrafie č.4 / Calligraphy No.4	1:41
23.	Kaligrafie č.5 / Calligraphy No.5	0:48
24.	Kaligrafie č.6 / Calligraphy No.6	1:32
25.	Pro Adrienne / For Adrienne	2:01
26.	Pro Johanku / For Johanka	2:08
27.	Variace na moravskou píseň, op. 89 / Variation on a Moravian Song, Op. 89	15:03
28.	Balada pro kontrabas a klavír, op. 97 / Ballad for Double Bass and Piano, Op. 97	6:32
	Klavírní kvintet, op. 94 / Piano Quintet, Op. 94	15:39
29.	I. Moderato	4:45
30.	II. Allegro	3:04
31.	III. Maestoso	3:43
32.	IV. Allegro assai	4:07

Total Time **79:28**

PAVEL TROJAN

Hudební skladatel Pavel Trojan (*14.8.1956) je autorem řady děl komorních, orchestrálních, vokálně instrumentálních, hudebně dramatických a zasáhl i do hudby filmové a žánru populární hudby. V letech 1986–2024 působil na Pražské konzervatoři jako pedagog skladby a hudební teorie, 2004–2018 byl ředitelem této školy. V této roli prosadil výstavbu nového Koncertního sálu konzervatoře s kapacitou více než 300 diváků (otevřeno v roce 2011), divadelního sálu Divadlo Na Rejdišti (otevřeno 2010) a celkovou modernizaci výuky a výukových prostor. Zavedl nové obory (saxofon, cembalo, zobcová flétna), založil školní barokní orchestr a orchestr zaměřený na interpretaci soudobé hudby (Prague Conservatory Modern).

HOUSLE / VIOLIN	Jindřich Pazdera (29–32) Josef Kekula (29–32)
VIOLA / VIOLA	Jan Pěruška (29–32)
VIOLONCELLO	Petr Hejný (29–32)
KONTRABAS / DOUBLE BASS	Jiří Valenta (28)
KLAVÍR / PIANO	Aneta Majerová (29–32) Luděk Šabaka (1–17, 19–28)
HARFA / HARP	Vanda Šabaková (18–24)

ROZHOVOR S PAVLEM TROJANEM

Milí posluchači, vítajte u poslechu mého nového alba *Magické struny!*

Proč právě *Magické struny*?

Částečně je to marketingový název, který má v posluchačích vzbudit zvědavost. Ale má to i hlubší význam. Zvukovým základem všech nástrojů, uplatňujících se na tomto albu, je struna – na albu zaznívají klavír, housle, viola, violoncello a harfa.

A proč „magické“?

Myslím, že každé umění má svůj původ v magii. I v dnešní civilizované až prozaické době pokládám za pořád platné a za důležité si to připomínat.

Můžete na úvod krátce představit skladby, které na albu uslyšíme?

Některé skladby, které jsem pro album vybral, pochází z mého prvního tvůrčího období, jsou tedy dvacet pět nebo dokonce třicet let staré. Většina z nich však vznikala v posledních letech – ty měli posluchači příležitost slyšet na mých autorských večerech, které pořádám každoročně v pražském kostele svatého Vavřince. Večery

jsou to sice hudební, ale často je propojují i s výtvarným uměním, v minulosti na nich tak hostovali mj. Karel Demel nebo Vladimír Suchánek.

Všechny klavírní skladby na albu nahrál Luděk Šabaka. Proč jste si vybral právě jeho?

S Luděkem Šabakou se znám celá léta... nejjednodušší odpověď je ta, že je prostě báječný pianista. Skutečně mimořádných kvalit. Ten způsob, jakým dokáže rozklíčovat moje skladby, je pro mě jakýmsi zjevením. Dokáže v nich najít věci, o kterých ani netuším, že v mých skladbách jsou. Myslím si, že to je to nejcennější, čeho se skladatel může u interpreta dočkat – že tu skladbu zahraje nejen v tom správném duchu, ale že v ní zároveň zdůrazní něco, co ji postaví do úplně nového světla.

Spolupracujete i s jeho dcerou, harfistkou Vandou Šabakovou. V jejím podání na albu zaznívá *Blízká krajina*. Napsal jste skladbu přímo pro ni?

Zkomponoval jsem ji jako povinnou skladbu pro soutěž *Pražská harfa*, kterou v roce 2017 pořádala Pražská konzervatoř. Vanda Šabaková na soutěž přijela, získala cenu absolutní vítězky a zároveň i cenu za nejlepší provedení povinné skladby Pavla Trojana. Od té doby intenzivně spolupracuji jak s Luděkem Šabakou, tak i s Vandou Šabakovou.

*Skupinová fotka v Koncertní síle konzervatoře
zleva: Josef Kekula, Petr Hejný, Pavel Trojan, Aneta Majerová,
Jindřich Pazdera a Jan Pěruška*

Napsal jste pro ně například skladbu *Kaligrafie*.

Ano, tu jsem napsal pro jejich plánované turné do Japonska, které se však nakonec neuskutečnilo, bylo to za dob covidu.

Je skladba inspirovaná kaligrafií? Necháváte se obecně inspirovat uměním jiných kultur?

Skladbu jsem nazval tematicky, aby ladila k jejich japonskému turné. V té hudbě se trošku odráží orientální či přímo japonská nálada. Ale jen trošičku. Jinými kulturami se nechávám inspirovat spíše výjimečně. Pokládám se za skladatele evropského, možná českého. Nemyslím tím etnicky, ale tak, že prostě patřím do kultury střední Evropy. Navazuji na to bohatství, které tady je po staletí vytvářeno. A tak třeba hudba australských domorodců nebo tak, to není zdroj mé inspirace. I když, kdoví...

Zmínil jste se, že skladby na tomto albu vznikaly v rozpětí asi třiceti let. Nejstarší z nich jsou *Kontrasty* (1995), nejnovější *Balada pro kontrabas a klavír* (2024). Proměnil se za ta léta váš skladatelský rukopis?

Vzpomínám si, že když jsem skončil svá studia, tedy začátkem 90. let, lákala mě témbrová hudba. Ale i když v některých dílech se objevují témbrové plochy, ukázalo se, že mému naturelu více odpovídá kompoziční práce založená na motivickém či tematickém materiálu. V prvním tvůrčím období jsem byl zvukově nekompromisnější (disonantnější) než dnes. Moje současné skladby jsou lyrič-

tější a poetičtější. Někdy se nechávám inspirovat minimalismem, nejvíce se to v poslední době projevilo například v klavírním kvartetu *Viennese Counterpoint*, zkomponovaném pro Wiener Klavierquartett, který ovšem na tomto albu není. Serialita či dodekafonie mě nikdy příliš nezajímaly, i když v raném období mé tvorby trochu ovlivnily způsob melodického myšlení – například ve způsobu vedení melodie – často jsem klenul melodii tak, aby se v ní tóny neopakovaly, což přispělo k určité chromatičnosti mého myšlení.

Zmínil jste se, že nejčastěji skládáte ve volné formě, ale to asi nebude případ *Variací na moravskou píseň*...

Mám rád formu variací, napsal jsem jich za svůj život dost, například *Variace na téma a počest Václava Trojana*, což je orchestrální skladba, kterou jsem zkomponoval v době jeho stého výročí v roce 2007, ale napsal jsem i odlehčenější skladby, např. *Variace na Happy Birthday*. *Variace na moravskou píseň* vznikly před nedávnem. V roce 2018 jsem se rozhodl ukončit po mnoha letech svoje působení v čele Pražské konzervatoře, abych se mohl více věnovat kompoziční práci. Měl jsem více času, tak jsem si někdy i jen tak preludoval na klavír, hrál jsem např. různé lidové písničky, až jsem se dostal k *Rožnovským hodinám*. Tuto píseň mám rád již od mládí. A z toho preludování a improvizování vznikly náčrtky určitých variací. Říkal jsem si, že když už jsem začal, tak to dokončím. Vznikla dost propracovaná virtuózní skladba variačního typu. Noty jsem pak poslal Lud'kovi Šabakovi. Je to jedna z těch skladeb, které

jsem napsal z vnitřní potřeby, nevznikla na objednávku – což je podle autorů programových brožur koncertů ideální motivace pro vznik skladby (úsměv). Lud'kovi se líbila, uvedl jsem ji na svém autorském večeru a následně jsme ji nahráli v koncertním sále Pražské konzervatoře. Ostatně, všechny skladby na albu, ve kterých se objevuje klavír, byly natočené v tomto sále – ten je pro mě výjimečný, protože jsem jeho výstavbu inicioval za svého ředitelování na konzervatoři.

Na Pražské konzervatoři jste působil dlouhá léta – nejen jako ředitel, ale i jako učitel skladby.

Ano, letos jsem ukončil i svoje pedagogické působení na této škole. Před svými vnuky jsem si v září dělal legraci: „Tak letos ani nevím po kolika letech, asi šedesáti, je to poprvé, co nejdu do školy!“

Jakým způsobem jste učil své žáky?

Vyučování skladby má svá pravidla. Student by se měl během studií dostat od komponování menších skladeb, třeba jen pro klavír, po rozsáhlejší díla, orchestrální, operní a tak dále. Můžu svým studentům poradit po technické stránce, ale na nápady si musí přijít sami. A to se jim naštěstí tu a tam daří (úsměv). To, jak ke svým studentům přistupovat, jsem se mimo jiné naučil i od svých učitelů.

Vašimi učiteli skladby byli například Ilja Hurník nebo Jiří Pauer...

Ilja Hurník byl všestranná osobnost, takový aristokrat ducha – skladatel, klavírista, spisovatel. Chodit na jeho hodiny, to byl pro mě svátek. Měl jsem z něj zároveň velký respekt, přišel jsem k němu vlastně sice až po gymnáziu, takže jsem nebyl úplně šestnáctiletý, ale stále hodně mladý. Když jsem byl v pátém ročníku, vzal si na rok dovolenou, protože psal operu. Suploval za něj tehdy Jarmil Burghauser, to byla úplně jiná osobnost, ale také mě jeho styl vyučování obohatil. Mezi mé další učitele patřili Eduard Douša (před konzervatoří, takové základy skladby) či Jiří Pauer. Všichni mí učitelé byli nebo jsou výbornými skladateli, např. fagotový koncert, který Pauer zkomponoval jako svou absolventskou práci na HAMU, se dnes hraje po celém světě, a to se nepodaří jen tak někomu.

Jaké to je skládat si sám pro sebe, pro někoho, nebo pak přímo na zakázku?

Bez ohledu na to, jestli je to na zakázku nebo ne, vždycky je někdo, na koho skladatel myslí, když komponuje. Představuje si, jak skladbu asi posluchači budou vnímat, přijímat. Nicméně vnější popud, jenž spočívá v objednávce či výzvě interpreta, je optimálním impulsem pro vznik díla. Skýtá autorovi nejlepší záruku, že nebude psát „do šuplíku“. Mám takový dojem, že laické publikum se obvykle domnívá, že skladatelé jsou jakési éterické bytosti, které komponují jen z vnitřní potřeby. Publikum se dočítá v různých brožurkách ke koncertům, jak tak či ona skladba toho či onoho mistra

Vanda Šabaková

je geniální, přestože byla vytvořena jako kompozice k nějaké příležitosti. Naprostá většina klasické hudby, včetně té nejlepší, ale vznikla na objednávku k nějaké příležitosti, či pro zábavu šlechty! Skladatel potřebuje, aby o jeho dílo byl zájem. Skládat na objednávku je proto úplně ideální. Což ovšem neznamená, že nemůže zkomponovat skladbu, třeba i rozsáhlou, jen ze svého rozhodnutí, z vnitřní potřeby. A teprve pak ji nabídne k provedení.

Klavírní skladby *Pro Adrienne* a *Pro Johanku* byly psané pro nějaké konkrétní osoby, které znáte?

Krátký valčík *Pro Adrienne* jsem složil pro naši rodinnou přítelkyni Adrienne von Korff-Kerssenbrock k narozeninám. Ona je sice potomkyně šlechtického rodu, ale jinak je to úplně normální, abych tak řekl, civilní osoba, občanským povoláním učitelka tělocviku a matematiky, dnes již v důchodu. Jí jsem také dříve věnoval skladbu *Fontána*, která je inspirovaná fontánou v Poděbradech, kam se ženou často jezdíme. Skladbu *Pro Johanku* jsem složil pro svoji vnučku, která se učí hrát na klavír. Skladba to však není jednoduchá, trochu jsem to s náročností přehnal, takže ji Johanka ještě zdaleka nezahraje. Mám několik dalších krátkých skladeb, které jsem někomu věnoval. Jsou to takové moje „lístky do památníku“. Třeba je jednou souhrnně vydám.

Váš Klavírní kvintet, op. 94 má jako jediná skladba na albu své opusové číslo...

Opusové číslo mají i *Variace na moravskou píseň* a *Balada pro kontrabas a klavír*. Svá díla jsem po určitém ostychu v mládí začal opusovat až v posledních asi dvaceti letech. *Opus 94* vznikl na objednávku. Oslovilo mě Stamicovo kvarteto, které pravidelně pořádá festival *EuroArt Praha*, abych jim napsal skladbu pro smyčcové kvarteto s klavírem, tedy klavírní kvintet. Ten také letos na tomto festivalu premiérovali s Anetou Majerovou. Ve stejném složení jsme ho na podzim natočili. Je to čtyřvětá skladba, kde každá věta má svůj vlastní svět, ale doufám, že dohromady vytváří soudržný celek.

Na albu se mezi interprety představí i kontrabasista Jiří Valenta v *Baladě pro kontrabas a klavír*. Váže se k této skladbě nějaký příběh?

Je to příklad kompozice, která vznikla na tu „objednávku“, která spočívá v tom, že vás sám interpret poprosí, abyste mu napsal skladbu. Jiřímu Valentovi jsem dlouhá léta sliboval skladbu pro kontrabas. Chtěl jsem kontrabasový part napsat v hlubokých polohách, ale on mě nabádal, abych se vůbec nebál psát naopak ve výškách. Oni mají kontrabasisté totiž velkou ctižádost, snaží se dokázat, že umí hrát i ve výškách. Ale něco na tom je, kontrabas v té poloze zní krásně barevně, obzvláště když na něj hraje takový mistr, jakým Jiří je. Napsal jsem tedy skladbu založenou převážně na melodii, skoro až takovou, řekl bych, popovou skladbu. A Jiří Valenta, hráč České filharmonie a dlouholetý pedagog Pražské konzervatoře, ji interpretuje mimořádně...

Na jaké nástroje umíte hrát?

Hraji na klavír, to je součástí výzbroje většiny skladatelů, nikoliv však virtuózně. A umím hrát i na další klávesové nástroje. Vyrůstal jsem na faře, kde jsem hrával na varhany nebo harmonium. Bavilo mě doprovázet zpěv v kostele, zvláště když se zpívaly dlouhé písně o třeba osmi slokách. To jsem pak mohl každou sloku zharmonizovat jinak. Pravda, někdy jsem nebohé farníky trochu šokoval, když jsem použil nějakou odvážnější harmonii.

Máte nyní více času na skládání?

Více času i více chuti. Když člověk něco dělá každý den, víc ho to baví. Naopak, když něco komponujete a musíte dát od skládání na několik týdnů pauzu, je těžké se k tomu vracet, rozpomenout se, jak to vlastně celé bylo... Ta každodennost je nesmírně důležitá, přesně tak jsem to vždy kázal svým žákům: „Musíte každý den!“, ale sám jsem tomu z časových důvodů nemohl dostát. To se teď změnilo. Na druhou stranu, pokud má člověk představu, že když bude každý den komponovat, udělá toho pětkrát víc, tak to bohužel není...

Ale zase si vše můžete důkladněji promyslet...

Ano, na důkladnější promýšlení mám nyní více času, to je příjemné. Hrdě tvrdím, že nejsem v důchodu, i když v důchodu jsem. Tvrdím, že jsem na volné noze.

A čemu konkrétně se na té volné noze nyní věnujete?

Mám rozdělaných mnoho projektů. Hudba na tomto albu je jenom taková menší možná část z toho, co jsem v posledních letech složil. Dokončuji například hudbu k celovečernímu baletnímu představení, napsal jsem hobojevý koncert pro Viléma Veverku, mám rozepsanou velkou vokálně instrumentální skladbu na duchovní text...

A na co se vaši posluchači mohou těšit do budoucna?

Rád bych třeba vydal několik dalších alb. Nejprve výběr z mé hudby, natočené v Českém rozhlase, tedy album kompilační. Hodlám také natočit další skladby z komorní tvorby, např. hobojevou či akordeonovou sonátu. Nejsem však autorem jen komorní či symfonické tvorby, složil jsem také například muzikál *Závišův kříž*. Chci veřejnosti připomenout tuto oblast své tvorby, a to ve studiové kvalitě. Proto plánuji zásadní písně z muzikálu natočit s významnými muzikálovými interprety a vydat je v roce 2026 – k mému jubileu i k desátému výročí premiéry tohoto muzikálu.

Děkuji za rozhovor! Přeji vám, ať se vám nadále dobře skládá.

Děkuji. A vám, milí posluchači, přeji krásný zážitek z poslechu této hudby, které se ujali skutečně vynikající interpreti.

INTERPRETI

VANDA ŠABAKOVÁ

(*2002) se studiu harfové hry věnuje od svých pěti let pod vedením MgA. Ivany Švestkové, u níž zakončila studium absolutoriem na Konzervatoři Plzeň. Nyní studuje na Kunstuniversität Graz ve třídě Univ. Prof. Margit-Anny Süß – Schellenberger. Mezi její úspěchy patří první cena ve své kategorii na Mezinárodní harfové soutěži v srbském Novém Sadu, titul absolutní vítězky a cena za nejlepší provedení povinné skladby v Soutěži konzervatoří České republiky.

V roce 2018 jí byla primátorem města Plzně udělena Cena za mimořádný umělecký počin pro umělce do 30 let,

kteřou obdržela jako nejmladší laureát v historii. Mezi léty 2020 a 2023 byla členkou Orchestrální akademie Filharmonie Brno a pro rok 2024 je součástí Orchestru mladých Evropské Unie (EUYO). V sezóně 2024/2025 je harfistkou Grazer Philharmoniker. Díky svým sólovým a orchestrálním aktivitám vystoupila v mnoha slavných koncertních sálech, jako například Carnegie Hall (New York), Elbphilharmonie (Hamburk), či Cascade Hall (Tokyo).

LUDEK ŠABAKA

(*1966) na sebe upozornil již v dětství. Během studia na Pražské konzervatoři v oborech klavír a skladba získal

laureátské tituly ve většině významných československých soutěží. Na AMU se začal soustavně věnovat komorní hře, jeho repertoár v tomto směru je rozsáhlý. Vystupuje na významných světových pódiích – Musikverein, Wiener Konzerthaus, Semperoper Dresden, Teatro Dal Verme Milano, Salamanca Hall Gifu, Muza Kawasaki Hall Tokyo, Cascade Hall Tokyo, Brick Hall Nagasaki, The Opera House of National Grand Theatre Beijing atd., spolupracuje s významnými zahraničními umělci, pravidelně vede kurzy klavírní techniky v Tokiu. Pedagogicky působí od roku 2003 na Konzervatoři v Plzni, v letech 1989–2009 též působil na Pražské konzervatoři. Počínaje školním rokem 2009–2010 vyučuje na

pobožce ZUŠ v Sázavě, na jejímž založení se spolupodílel.

JIŘÍ VALENTA

(*1959) je dlouholetým členem České filharmonie a vynikajícím pedagogem Pražské konzervatoře, z jehož rozsáhlých aktivit zde připomeňme alespoň CD 200 let českého kontrabas, 2011 Radioservis (Jiří Valenta, Martin Kasík). S Lud'kem Šabakou uvedl v červnu 2024 ve světové premiéře *Baladu pro kontrabas a klavír*, která je profesoru Valentovi dedikována.

STAMICOVO KVARTETO

Čtvrt století na koncertních pódiích. V roce 2025 oslaví Stamicovo kvarteto významné jubileum svého působení. Od inauguračního koncertu v Zrcadlové kapli pražského

Klementina v září roku 1985 dosáhlo kvarteto mnoha vynikajících úspěchů doma i v zahraničí, představilo se na desítkách nosičích tuzemských i mezinárodních nahrávacích společností, jeho členové působili jako lektoři na mistrovských kurzech v Evropě a Americe a počet koncertních vystoupení vysoko přesáhl počet 2000.

Úspěšnou kariéru Stamicova kvarteta zahájilo vítězství na mezinárodní soutěži EBU/OIRT v roce 1986 v rakouském Salcburku, které získal soubor záhy po svém založení. Toto ocenění přineslo souboru mnoho nových příležitostí po celém světě a mladé nositele české kvartetní tradice poznali posluchači i v zemích s odlišnou hudební kulturou. Kromě

Kuby, Maroka, Indonésie, Macaa nebo Tchaj-wanu kvarteto vystoupilo ve více než 50 zemích světa.

Významnou složkou aktivit Stamicova kvarteta vždy byla nahrávací činnost, spolupráce s rozhlasem a televizí. Mnohé nahrávky obdržely prestižní ocenění a dosáhly dobré ohlasy u odborné kritiky: dvakrát Grand Prix du Disque de l'Academie Charles Cros a Zlatá ladička časopisu Diapason za nahrávky Antonína Dvořáka a Bohuslava Martinů, prvenství ve srovnávací anketě časopisu Gramophone v Londýně za nahrávku kvartetů Leoše Janáčka. Pod hlavičkou EuroArt Praha natočil soubor v posledních letech dvě CD s díly Smetany, Janáčka, Mozarta a Schuberta, snímky děl terezínských sklada-

telů a CD „Tři smyčcová kvarteta“ J. Ch. de Arriagy. Tato nahrávka, vydaná v prosinci 2007 k výročí tohoto významného španělského skladatele, je věnovaná památce cellisty Stamicova kvarteta, Vladimíra Leixnera, jenž celý projekt vymyslel a zorganizoval.

Významným nahrávacím počinem souboru byl také 2 CD souborného kvartetního díla J.B. Foerster, doplněné drobnými skladbami, které byly zaznamenány ve světové premiéře. Komplet byl vydán firmou Supraphon v červnu 2010 a pro kvarteto znamenal logické pokračování v nahrávání děl významných českých autorů.

V posledních letech je Stamicovo kvarteto spojováno též s festivalem EuroArt Praha,

kde je rezidenčním souborem, a s festivalem Stamicovy slavnosti, kde každoročně vystupuje a hlásí se tím k rodišti a jménu svého věhlasného patrona. Ve svých uměleckých plánech se soubor věnuje i provádění děl soudobých autorů. Např. na festivalu Pražské jaro vystoupil se smyčcovými kvartety S. A. Gubaiduliny a ve spolupráci s Anetou Majerovou uvedl na festivalu EuroArt Praha v dubnu 2023 ve světové premiéře *Klavírní kvintet Op. 94* Pavla Trojana, jehož studiová nahrávka nyní vychází na albu *Magické struny*.

Stamicovo kvarteto hraje od podzimu 2007 ve složení **Jindřich Pazdera** (housle), **Josef Kekula** (housle), **Jan Pěruška** (viola) a **Petr Hejný** (violoncello).

Aneta Majerová

ANETA MAJEROVÁ

Slovenská klavíristka je absolventkou Konzervatoře v Žilině, Akademie umění v Banské Bystrici a PFUK v Praze. Vedle stáží na HAMU v Praze, Gněsinské akademii v Moskvě a Jeruzalémské hudební akademii se účastnila mnoha mezinárodních interpretačních kurzů. Vystupuje v České republice i zahraničí a věnuje se především komorní a sólové hře. Spolupracovala s osobnostmi z oblasti klasické hudby: Petr Nouzovský, Mar-

kéta Cukrová, Roman Patočka, Stamicovo kvarteto, Zemlinského kvarteto, ale také jiných hudebních žánrů – Martou Töpferovou, Ivou Bittovou či Davidem Dorůžkou. Jakožto oddaná interpretka hudby Gideona Kleina je držitelkou podpory Nadace Gideona Kleina. V posledních letech se věnuje interpretaci skladeb současných izraelských autorů, jako jsou Tzvi Avni, Paul-Ben Haim, Josef Bardanashvilli, Ayal Adler a jiných.

PAVEL TROJAN

Pavel Trojan (b. 14/08/1956) studied composition at the Prague Conservatory (with Ilja Hurník), and subsequently at the Academy of Music in Prague (with Prof. Jiří Pauer). He currently teaches composition and theory of music at the Prague Conservatory where he was the head between 2004 and 2018. During his tenure as head he stood behind the construction of a new Conservatory concert hall (2011) with a capacity of over 300, as well as the building of a new theatre venue, Divadlo Na Rejdišti (2010), and an overall updating and overhaul of both the school's curricula, and its teaching facilities. He introduced the teaching of new disciplines (saxophone, harpsichord, recorder, electric guitar), formed the school's Baroque orchestra and another orchestra focused on the interpretation of contemporary music (Prague Conservatory Modern).

PAVEL TROJAN – INTERVIEW

Dear listeners, I am glad you have decided to listen to my new album *Magic Strings*.

Why Magic Strings?

Partly it's a marketing name designed to spark curiosity in listeners. But it has a deeper meaning too. The sonic foundation of all instruments featured on this album is the string – the album features piano, violin, viola, cello, and harp.

And why "magic"?

I believe that all art has its origins in magic. Even in today's civilized and rather prosaic times, I consider it still valid and important to remember this.

Could you briefly introduce the compositions we'll hear on the album?

Some pieces I selected for the album come from my first creative period, so they're twenty-five or even thirty years old. However, most of them were created in recent years – listeners had the opportunity to hear them at my author's evenings, which I organize annually at St. Lawrence Church in Prague. While these evenings

are musical, I often connect them with visual art – in the past, artists such as Karel Demel and Vladimír Suchánek were among the featured guests.

All piano pieces on the album were recorded by Luděk Šabaka. Why did you choose him specifically?

I've known Luděk Šabaka for years... the simplest answer is that he's simply a wonderful pianist. Of truly extraordinary quality. The way he can decode my compositions is like a revelation to me. He can find things in them that I didn't even know were there. I think that's the most valuable thing a composer can experience from the performers – that they play the piece not only in the right spirit but also emphasize something that puts it in a completely new light.

You also work with his daughter, harpist Vanda Šabaková. She performs *The Nearby Landscape* on the album. Did you write the piece specifically for her?

I composed it as a compulsory piece for the Prague Harp Competition, which was organized by the Prague Conservatory in 2017. Vanda Šabaková came to the competition, won the absolute winner prize and also the award for the best performance of Pavel Trojan's compulsory piece. Since then, I've been intensively collaborating with both Luděk Šabaka and Vanda Šabaková.

You wrote the piece *Calligraphy* for them, for example.

Yes, I wrote that for their planned tour to Japan, which ultimately didn't happen – it was during the COVID period.

Is the piece inspired by calligraphy? Do you generally find inspiration in the art of other cultures?

I named the piece thematically to match their Japanese tour. The music reflects a bit of an Oriental or specifically Japanese mood. But just a little bit. I rarely let myself be inspired by other cultures. I consider myself a European composer, perhaps even a Czech one. I don't mean ethnically, but in the sense that I simply belong to Central European culture. I build my music upon the cultural heritage that has been created here over centuries. So, for instance, the music of Australian aborigines isn't a source of my inspiration. Although, who knows, maybe one day...

You mentioned that the pieces on this album were created over a span of about thirty years. The oldest are *Contrasts* (1995), the newest is *Ballad for Double Bass and Piano* (2024). Has your compositional style changed over those years?

I remember that when I finished my studies, in the early 90s, I was attracted to timbre music. But even though some elements inspired by timbre music appear in several of my works, it turned out that compositional work based on motivic or thematic material better suits my nature. In my first creative period, I was sonically

more uncompromising (more dissonant) than today. My current compositions are more lyrical and poetic. Sometimes I let myself be inspired by minimalism, most recently this was evident in the piano quartet *Viennese Counterpoint*, composed for the Wiener Klavierquartett, which isn't on this album. Serialism or dodecaphony never interested me much, although in the early period of my work they somewhat influenced my melodic thinking – for example, in the way of leading melody – I often arched the melody so that tones wouldn't repeat, which contributed to a certain chromaticism in my thinking.

You mentioned that you most often compose in free form, but that probably isn't the case with *Variations on a Moravian Song Op. 89*...

I like the variation form, I've written quite a few variations in my life, for example *Variations on a Theme in Honor of Václav Trojan*, which is an orchestral piece I composed at the time of his centenary in 2007, but I've also written lighter pieces, for instance variations on Happy Birthday. *Variations on a Moravian Song* were created recently. In 2018, I decided to end my many years as head of the Prague Conservatory to focus more on composition. I had more time, so sometimes I would just play preludes on the piano, playing various folk songs until I got to the Czech song *The Rožnov Clock*. I've loved this song since my youth. And from that preluding and improvising came sketches of certain variations. I thought that

Zleva Aneta Majerová, Jindřich Pazdera,
Josef Kekula, Petr Hejný a Jan Pěruška

since I'd started, I might as well finish it. It became quite an elaborate virtuosic piece of the variation type. I then sent the score to Luděk Šabaka. It's one of those pieces I wrote from an inner need, it wasn't commissioned – which according to the authors of concert program notes is the ideal motivation for a piece to emerge (*smiles*). Luděk liked it, I presented it at my author's evening, and subsequently, we recorded it in the concert hall of Prague Conservatory. In fact, all pieces on the album featuring piano were recorded in this hall – I have strong feelings towards the hall because I initiated its construction during my directorship at the conservatory.

You worked at the Prague Conservatory for many years – not only as director but also as a composition teacher.

Yes, this year I ended my pedagogical work at this school. In September, I joked with my grandchildren: "This year, I don't even know after how many years, maybe sixty, it's the first time I'm not going to school!"

How did you teach your students?

Teaching composition has its rules. During their studies, students should progress from composing smaller pieces, perhaps just for piano, to more extensive works, orchestral, operatic, and so on. I can advise my students on technical aspects, but they must come up with ideas themselves. And fortunately, some of them manage

to do that now and then (*smiles*). I also learned from my teachers how to approach my students.

Your composition teachers included Ilja Hurník and Jiří Pauer...

Ilja Hurník had a versatile personality, he was a spiritual aristocrat – composer, pianist, writer. Going to his lessons was a celebration for me. I had great respect for him; I came to him after completing my high school studies, so even though I wasn't a sixteen-year-old, I was still very young. When I was in my fifth year, he took a year off because he was writing an opera. Jarmil Burghauser substituted for him then, he had a completely different personality, but his teaching style also enriched me. My other teachers included Eduard Douša (before attending conservatory he taught me the basics of composition) and Jiří Pauer. All my teachers were or are excellent composers; for example, the bassoon concerto that Pauer composed as his graduation work at HAMU is now played worldwide, and that's not something that happens to just anyone.

What's it like composing for yourself, for someone else, or on commission?

Regardless of whether it's commissioned or not, there's always someone the composer thinks about while composing. They imagine how listeners will perceive and receive the piece. However, an external impulse that consists of a commission or performer's request is an optimal stimulus for creating a work. It provides the author

with the best guarantee that they won't be writing "for the drawer". I have a feeling that the general public usually thinks composers are some kind of ethereal beings who compose only from inner need. The audience reads in various concert brochures about how this or that piece by this or that master is genius, even though it was created as an occasional composition for some event. But the vast majority of classical music, including the best, was created on commission for some occasion, or for the entertainment of nobility! A composer needs their work to be in demand. Composing on commission is therefore absolutely ideal. Which doesn't mean they can't compose a piece, even an extensive one, just from their own decision, from inner need. And only then offer it for performance.

Were the piano pieces *For Adrienne* and *For Johanka* written for specific people you know?

I composed the short waltz *For Adrienne* for our family friend Adrienne von Korff-Kerssenbrock for her birthday. Although she's a descendant of a noble family, she's otherwise a completely normal, let's say, civilian person, by profession a PE and mathematics teacher, now retired. I also previously dedicated the piece *Fountain* to her, which was inspired by a fountain in Poděbrady, where my wife and I often go. I composed *For Johanka* for my granddaughter, who is learning to play the piano. However, the piece isn't simple, I somewhat overdid it with difficulty, so *Johanka* is far from

being able to play it yet. I have several other short pieces that I've dedicated to someone. They're like my "memorial book entries." Maybe I'll publish them collectively someday.

Your Piano Quintet, Op. 94 is the only piece on the album with an opus number...

Variations on a Moravian Song and *Ballad for Double Bass and Piano* also have opus numbers. After some hesitation in my youth, I started giving opus numbers to my works only in the last twenty years or so. Opus 94 was commissioned. The Stamic Quartet, which regularly organizes the EuroArt Prague festival, approached me to write a piece for string quartet with piano, that is, a piano quintet. They also premiered it at this festival this year with Aneta Majerová. We recorded it in the same lineup in autumn. It's a four-movement piece where each movement has its own world, but I hope they create a cohesive whole together.

On the album, double bassist Jiří Valenta is featured in the *Ballad for Double Bass and Piano*. Is there a story behind this piece?

This is an example of a composition that arose from that kind of "commission" where the performer themselves asks you to write them a piece. I had been promising Jiří Valenta a piece for double bass for many years. I wanted to write the double bass part in low positions, but he encouraged me not to be afraid to write in high

positions instead. Double bassists have great ambition to prove they can play in high positions too. But there's something to it, the double bass sounds beautifully colorful in that position, especially when played by a master like Jiří. So I wrote a piece based primarily on melody, almost a pop piece, I would say. And Jiří Valenta, a Czech Philharmonic player and longtime Prague Conservatory teacher, interprets it extraordinarily...

What instruments can you play?

I play the piano, which is what most composers do, though not virtuosically. And I can play other keyboard instruments too. I grew up in a rectory where I would play the organ or harmonium. I enjoyed accompanying singing in church, especially when they sang long songs with maybe eight verses. Then I could harmonize each verse differently. Truth be told, sometimes I shocked the poor parishioners a bit when I used some bolder harmonic progressions.

Do you now have more time for composing?

Yes, I have more time and also more desire to compose these days. When you do something every day, you enjoy it more. Conversely, when you're composing something and have to take a break for several weeks, it's hard to return to it, to remember what I wanted to do... that daily routine is extremely important, exactly as I always preached to my students: "You must do it every day!" but I couldn't fulfill that myself due to time constraints. That has chan-

ged now. On the other hand, if someone thinks that when they compose every day, they'll accomplish five times more work, that's unfortunately not the case...

But you can think everything through more thoroughly...

Yes, I now have more time for thorough thinking, which is pleasant. I proudly claim that I'm not retired, even though I am retired. I claim that I'm a freelancer.

And what specifically are you working on as a freelancer now?

I have many projects in progress. The music on this album is just a smaller part of what I've composed in recent years. For example, I'm finishing music for a full-length ballet performance, I've written an oboe concerto for Vilém Veverka and I have been working on a large vocal-instrumental piece on a spiritual text...

And what can your listeners look forward to in the future?

I'd like to release several more albums. First, a selection of my music recorded at Czech Radio, so a compilation album. I also intend to record more pieces from my chamber works, for example the oboe or accordion sonata. However, I'm not just an author of chamber or symphonic works, I've also composed, for instance, a musical *Záviš's Cross*. I want to remind people that I composed this piece and am planning to record it in a studio quality – I plan to record the essential songs from the musical with significant mu-

sical theater performers and release them in 2026 – for my jubilee as well as the tenth anniversary of this musical's premiere.

Thank you for the interview. I look forward to your future compositions!

Thank you. And to you, dear listeners, I wish you a beautiful experience listening to this music, which has been recorded by truly outstanding performers.

INTERPRETI AJ

VANDA ŠBAKOVÁ

(*2002) has been studying the harp since the age of five under the guidance of MgA. Ivana Švestková, with whom she completed her studies, receiving a diploma at the Pilsen Conservatory. She is currently studying at the University of Music and Performing Arts Gratz in the class of Prof. Margit-Anna Süß-Schellenberger. Her achievements include the first prize in her category at the International Harp Competition in Novi Sad, Serbia, where she also became the absolute first prize winner, or the award for the best performance of a compulsory piece in the

Competition of Czech Conservatories.

In 2018, she was awarded the Prize for Outstanding Artistic Achievement for artists under 30 by the Mayor of Pilsen, which she received as the youngest laureate in history. Between 2020 and 2023, she was a member of the Brno Philharmonic Orchestra Academy, and in 2024 she toured with the European Union Youth Orchestra (EUYO). In the current 2024/2025 season, she is the harpist of the Graz Philharmonic. Notable concert halls she has performed in include Carnegie Hall (New York), Elbphilharmonie (Hamburg), and Cascade Hall (Tokyo).

LUĐEK ŠABAKA

(*1966) got well acknowledged by the public early on. During his piano and music composition studies at the Prague Conservatory he won first prizes in most major Czechoslovak competitions. During his university years at the Academy of Performing Arts in Prague he began to focus primarily on chamber music.

These days his repertoire in this field is extensive and he collaborates with significant international artists. He has performed at major world venues – Musikverein, Wiener Konzerthaus, Semperoper Dresden, Teatro Dal Verme (Milano), The Opera House of National Grand Theatre Beijing, Salamanca Hall (Gifu), Nagasaki Brick Hall, Muza Kawasaki Symphony Hall (Tokyo), Cas-

cade Hall (Tokyo), etc. In Tokyo he regularly teaches courses that focus specifically on piano technique. He has been teaching at the Pilsen Conservatory since 2003. From 1989 to 2009 he also taught at the Prague Conservatory. In 2009 he co-founded a music school (ZUŠ) in Sázava and has taught there ever since..

JIRÍ VALENTA

(*1959) is a long-time member of the Czech Philharmonic and an outstanding pedagogue at the Prague Conservatory. In 2011 he recorded a CD for Radioservis “200 Years of Czech Double Bass”. In June 2024, together with Luděk Šabaka, he premiered Pavel Trojan’s *Ballad for Double Bass and Piano* which the composer dedicated specifically to him.

THE STAMIC QUARTET

has been performing internationally for over a quarter of a century. Since the inaugural concert in Prague’s Klementinum Mirror Chapel in September 1985, the quartet has achieved an outstanding success both domestically and internationally. The quartet’s music is featured on dozens of recordings by domestic and international recording companies. Its members have served as lecturers at master classes in Europe and America, and the number of their concert performances has far exceeded 2,000. The successful career of the Stamic Quartet began in 1986 after winning the international competition run by EBU/OIRT in Salzburg, Austria. This award brought the ensemble many new opportuni-

ties worldwide, and audiences got to know these young bearers of the Czech quartet tradition even in countries with a different musical and cultural background. Besides Cuba, Morocco, Indonesia, Macao, and Taiwan, the quartet has performed in more than 50 countries worldwide.

Recording activities and collaboration with radio and television have always been significant components of the Stamic Quartet’s activities. Many recordings received prestigious awards and achieved good reviews from professional critics – twice they received “Grand Prix du Disque de l’Académie Charles Cros” and they also got awarded the Golden Tuning Fork from Diapason magazine for recordings of Antonín Dvořák and

Bohuslav Martinů, and won a first place in a comparative poll by Gramophone magazine in London for the recording of Leoš Janáček's quartets. Under the EuroArt Prague label, the ensemble has recently recorded two CDs with works by Smetana, Janáček, Mozart, and Schubert, recordings of works by Thereseinstadt composers, and the CD "Three String Quartets" by J. Ch. de Arriaga. This recording, released in December 2007 for the anniversary of this important Spanish composer, is dedicated to the memory of the Stamic Quartet's cellist, Vladimír Leixner, who conceived and organized the entire project.

The quartet is very fond of recording works of significant Czech authors. Another signifi-

cant achievement regarding their recordings was the release of a 2CD set of J.B. Foerster's complete quartet works, supplemented with minor compositions that were recorded in world premiere. The set was released by Supraphon in June 2010.

In recent years, the Stamic Quartet has also been associated with the EuroArt Prague festival, where it is the resident ensemble, and with the Stamic Festival, where it performs annually, thus paying homage to the birthplace and name of its renowned patron. In its artistic plans, the ensemble also dedicates itself to performing works by contemporary authors. For example, at the Prague Spring festival, it performed string quartets by S. A. Gubaidulina, and in colla-

boration with Aneta Majerová, premiered Pavel Trojan's *Piano Quintet Op. 94* at the EuroArt Prague festival in April 2023, whose studio recording is now being released on the album "Magic Strings".

Since autumn 2007, the members of the Stamic Quartet are **Jindřich Pazdera** (violin), **Josef Kekula** (violin), **Jan Pěruška** (viola), and **Petr Hejný** (cello).

ANETA MAJEROVÁ

Slovak pianist, is a graduate of the Conservatory in Žilina, the Academy of Arts in Banská Bystrica, and PFUK in Prague. Besides internships at HAMU in Prague, the Gnessin Academy in Moscow, and the Jerusalem Music Academy, she has participated in many international interpretation cour-

ses. She regularly performs in the Czech Republic and abroad, focusing primarily on chamber and solo performance. She has collaborated with renowned classical musicians – Petr Nouzovský, Markéta Cukrová, Roman Patočka, the Stamic Quartet, the Zemlinsky Quartet, as well as with non-classical musicians – Marta Töpferová, Iva Bittová, and David Dorůžka. As a devoted interpreter of Gideon Klein's music, she holds the support of the Gideon Klein Foundation. In recent years, Aneta has been dedicating herself to interpreting compositions by contemporary Israeli authors such as Tzvi Avni, Paul-Ben Haim, Josef Bardanashvili, Ayal Adler, and others.

RADIOSERVIS

Recorded in the Concert hall of the Prague Conservatory
(14th of October 2023, 21st of June and 12th of November 2023)
Music director Pavel Trojan | Recording director Miroslav Mužík
Mastering Miroslav Mužík | Sleeve-note: Pavel Trojan, Kristýna Petišková
Translation Kristýna Petišková
Photos from the archive of the author
Design Petra Míková | Production Kristýna Háblová
© Pavel Trojan – EDITION RONDO PRAGUE 2025
© Pavel Trojan in cooperation with Radioservis, a.s. 2025